

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม (วรรณ วลัยวานิช, 2546, น. 19) โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย รัฐบาลให้ความสำคัญแก่การท่องเที่ยวอย่างมาก จึงส่งเสริมการท่องเที่ยวทุกรูปแบบเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวอย่างยิ่งย่น โดยส่งเสริมสนับสนุนศักยภาพของชุมชนในการพัฒนาชุมชนของตนเองให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อกระจายรายได้ให้แก่ชุมชน ตลอดจนเพิ่มจำนวนแหล่งท่องเที่ยวให้มีความหลากหลายเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยว

ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีศักยภาพด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวสูง มีความอุดมสมบูรณ์ และมีความหลากหลายทั้งในด้านของทรัพยากรที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สร้างความประทับใจในเรื่องของความงาม ความเป็นธรรมชาติ ตลอดจนมีแหล่งท่องเที่ยวด้านประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนา อันแสดงถึงอารยธรรม ความเจริญของท้องถิ่นนั้นๆ รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม ที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละสังคม ซึ่งมีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ซึ่งสามารถสร้างภาพลักษณ์และมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก ในปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เหล่านี้สามารถดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก ทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ทำให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง (พจนาน บุญคุ้ม, 2550, น. 23)

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวยังที่ต่าง ๆ และส่งผลให้การท่องเที่ยวเกิดการขยายตัว แม้ว่าทรัพยากรในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวอาจมีการใช้ไม่สิ้นเปลืองเท่าอุตสาหกรรมการผลิต แต่ทรัพยากรการท่องเที่ยวก็เสื่อมโทรมได้หากไม่มีการดูแลรักษาที่ดีพอ การดูแลรักษาทรัพยากรการท่องเที่ยวให้มีสภาพสมบูรณ์และคงอยู่อย่างยาวนาน เป็นเสมือนการรักษา อารยธรรมและความรุ่งเรืองของชาติเอาไว้ ซึ่งการรักษาทรัพยากรเหล่านี้ให้คงอยู่อย่างยาวนาน จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์และพัฒนาควบคู่กันไป (ชัชพล ทรงสุนทรวงศ์, 2547) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั่วทั้งโลก จึงได้หาวิธีและรูปแบบ

ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรการท่องเที่ยว เช่น การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

วัฒนธรรมไทย เป็นตัวกำหนดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของสังคมไทย ทั้งยังเป็นเครื่องวัด ความเจริญ หรือความเสื่อมของสังคม ซึ่งมีผลต่อความก้าวหน้าของประเทศ เพราะประเทศจะเจริญ หรือมีนั้นย่อมขึ้นอยู่กับการพัฒนาของคนในสังคมจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ที่กล่าวถึงการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าขึ้น สังคมต้องมีคุณภาพ จากการพัฒนาคนในสังคม วัฒนธรรมถือเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่ชุมชนและท้องถิ่นต่างๆ ว่าได้มีการพัฒนาและ สร้างสรรค์ขึ้น เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิตของคนในท้องถิ่นนั้น โดยแสดงออกใน รูปแบบที่แตกต่างกันและหลากหลาย ทั้งในด้านของวิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญา ศิลปะการแสดง เป็นต้น นอกจากนี้วัฒนธรรมยังเป็นสิ่งที่คู่มาพร้อมกับสังคมไทย ทำให้เกิดเอกลักษณ์ ของความเป็นไทย และมรดกที่สำคัญซึ่งเป็นการภูมิใจ แสดงถึงเกียรติภูมิ ศักดิ์ศรีของไทย

ประเทศไทย นับเป็นหนึ่งในประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางวัฒนธรรม เห็นได้จาก ประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานของประเทศ การเปิดกว้างในการนับถือศาสนา ความ หลากหลายทางชาติพันธุ์ ศิลปวัฒนธรรมประจำชาติที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะในแต่ละพื้นที่ถิ่น เกิดการ เปลี่ยนแปลง ผสมผสาน หล่อหลอม พัฒนามาตามกาลเวลา กระทั่งประยุกต์ร่วมกับวัฒนธรรมทั้งข้าง ถิ่นและข้ามถิ่น ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรุ่งเรืองทางด้านวัฒนธรรมในแผ่นดินไทยที่มีการสืบสาน ผ่านกาลเวลามาอย่างยาวนาน ประเทศไทยจึงนับได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งที่เต็มไปด้วยต้นทุนทาง วัฒนธรรม (Cultural Capital) ไม่น้อยกว่าประเทศใดในโลก ความเข้มแข็งของวัฒนธรรมและการ จัดการวัฒนธรรม เป็นสิ่งบ่งชี้ที่สำคัญถึงความยั่งยืนของการพัฒนา เมื่อกระแสการพัฒนาประเทศ ด้วยนโยบายเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economy) ได้ถูกนำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์ของการ พัฒนาประเทศ จึงถือเป็นจังหวัดที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ในท้องถิ่นจะนำต้นทุน วัฒนธรรมที่มีมาเผยแพร่ให้กว้างขวางออกไปในรูปแบบของการท่องเที่ยววัฒนธรรมเชิง สร้างสรรค์ (Creative Cultural Tourism) การจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ ต้องอาศัยความ ร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งในส่วนขององค์ความรู้ตามหลักฐานที่ปรากฏ การสืบทอดให้คงอยู่ และการดำเนินต่อไป โดยชุมชนจะเป็นผู้แสดงให้เห็นว่าชุมชนสามารถอนุรักษ์และสืบสาน วัฒนธรรมต่อไปได้

ปัจจุบันการท่องเที่ยวส่วนใหญ่มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและยั่งยืน นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ เพื่อเป็นการแสดงถึงความภูมิใจของ ประเทศ ทั้งยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่น และเพื่อเป็นการส่งเสริมจิตสำนึกการ อนุรักษ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ทรงคุณค่าและสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมให้

ยังยืนที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นภายใต้ขีดความสามารถของทรัพยากรธรรมชาติที่จะรองรับได้ และตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในชุมชนที่มีต่อขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมต่อกระบวนการท่องเที่ยว อีกทั้งประชาชนทุกส่วนต้องได้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคกัน รวมถึงมีการจัดการทรัพยากรเพื่อสนองความต้องการของประชาชนทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในขณะที่ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมของท้องถิ่นนั้นไว้ได้

ในประเทศไทย มีการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมโดยคนหลากหลายกลุ่มในแต่ละพื้นที่ นอกจากชาวไทยที่มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นแล้ว ยังมีชาวไทยพวนรวมอยู่ด้วย ซึ่งชาวไทยพวนคือคนไทยเผ่าหนึ่งที่นับถือและยึดมั่นในพระพุทธศาสนา มีวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของตน เครื่องครัดในประเพณี ซึ่งถือปฏิบัติตามแบบอย่างบรรพบุรุษมาเป็นเวลายาวนาน โดยวัฒนธรรมของไทยพวนนี้มีที่มาจากคนไทยที่มีเชื้อสาย “ไทยพวน” อยู่จำนวนหนึ่งที่ได้เป็นพลเมืองของไทยตั้งแต่ “เมืองพวน” ยังเป็นส่วนหนึ่งของไทย (สยาม) ก่อนที่จะเสียดินแดนฝั่งซ้ายแม่น้ำโขง คือประเทศลาวทั้งหมดให้ฝรั่งเศสเมื่อ ร.ศ.112 หรือ พ.ศ.2436 ชาวลาวพวนกลุ่มหนึ่งไม่สามารถทนต่อการบังคับบัญชาของฝรั่งเศสได้จึงได้นำครอบครัวมาอยู่ในประเทศไทย ในสมัยรัชกาลที่ 5 และก่อนหน้านั้นก็มีชาวลาวพวนมาอยู่ก่อนแล้ว พระมหากษัตริย์ไทยได้ทรงกำหนดพื้นที่ให้ชาวลาวพวนตั้งถิ่นฐาน ตามพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ คือ แพร่ สุโขทัย อุตรดิตถ์ พิษณุโลก นครนายก สุพรรณบุรี สิงห์บุรี ปราบังบุรี หนองคาย สระบุรี ฉะเชิงเทรา อุตรดิตถ์ เชียงราย ซึ่งพื้นที่ดังกล่าวมีไทยพวนอยู่อย่างหนาแน่น และอาศัยอยู่อย่างประปรายที่จังหวัดราชบุรี นครปฐม อ่างทอง จันทบุรี สมุทรปราการและกรุงเทพฯ ซึ่งมีหลักฐานปรากฏในพงศาวดารว่า ในสมัยบ้านเมืองไม่เรียบร้อยชาวไทยพวนถูกกวาดต้อนไปไว้ในพื้นที่ดังกล่าวด้วย จากบัดนั้นจนถึงบัดนี้ ชาวไทยพวนก็ได้อาศัยอยู่ในผืนแผ่นดินไทยอย่างสงบสุข มีวิถีชีวิตและแบบแผนในการดำรงชีพ ผสมผสานกับชาวไทยอย่างสนิทสนมกลมกลืน อาจจะทั้งโดยใกล้ชิดเสมือนญาติพี่น้องหรือโดยการสืบเผ่าพันธุ์ด้วยการแต่งงาน

ชุมชนตลาดเก้าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้อยู่อาศัยส่วนใหญ่เป็นชาวไทยพวน มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว และชาวไทยพวนในตลาดเก้าห้องยังมีอุปนิสัยยิ้มแย้มแจ่มใส อหิศาหิชาติ โอบอ้อมอารี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รักสงบ และยึดมั่นในขนบธรรมเนียมประเพณี มีวัฒนธรรม มีภาษา มีความผูกพันในระบบเครือญาติ เผ่าพันธุ์ เป็นเอกลักษณ์ของตนเองมาช้านาน วิธีการดำเนินชีวิตของชาวไทยพวนในตลาดเก้าห้องที่เป็นแบบเอกลักษณ์ของตนเองในด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านภาษา ชาวไทยพวนจะพูดได้ทั้งภาษาไทยกลาง และภาษาไทยพวน โดยจะใช้ภาษาไทยกลางพูดกับคนต่างถิ่น แต่จะพูดภาษาไทย

พวกรับกลุ่มชนเดียวกัน ภาษาพูดของไทยพวนมีสำเนียงไพเราะ ซึ่งจะแตกต่างจากภาษาพูดของลาวเวียง ที่มีสำเนียงสั้นๆ ห้วนๆ ด้านประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวไทยพวนในชุมชนตลาดเก่าห้อง เช่น ประเพณีใส่กระจาด ประเพณีกำฟ้า ซึ่งเป็นประเพณีที่แสดงถึงการสักการะฟ้า เพื่อให้ผีฟ้าหรือเทวดาพอใจ เพื่อไม่ให้เกิดภัยพิบัติ ด้านอาหารบริโภคของชาวไทยพวนในตลาดเก่าห้องที่มีประจำทุกครัวเรือนคือ ปลาไร่ เมื่อมีงานบุญมักนิยมทำขนมจีน และข้าวหลาม ส่วนอาหารอื่นๆ จะเป็นอาหารง่ายๆ ที่ประกอบจากพืชผัก ปลา ที่มีในท้องถิ่น เช่น ปลาต้ม ปลาต้มผัก เป็นต้น วิถีชีวิตความเป็นอยู่ริมน้ำของคนในชุมชนตลาดเก่าห้องยังมีความหลากหลายด้านวัฒนธรรมริมสองฝั่งแม่น้ำของคนเชื้อชาติไทย จีน ลาวพวน ที่ใช้ชีวิตอยู่กันอย่างเรียบง่าย และยังคงรักษาเอกลักษณ์ประเพณีวัฒนธรรมอันดั้งเดิมไว้ อีกทั้งชุมชนตลาดเก่าห้องยังเคยเป็นศูนย์กลางการค้าขายที่เจริญรุ่งเรืองในอดีต มีอายุเก่าแก่กว่าร้อยปี (สร้างประมาณปี พ.ศ.2465) สร้างเป็นห้องแถวไม้ 2 ชั้นแบบสถาปัตยกรรมจีนโบราณ การค้าขายในตลาดเก่าห้องที่อยู่กันเป็นหมู่บ้านในละแวกเดียวกัน ทำให้มีลักษณะของการทำการค้าภายในตลาดเป็นแบบช่วยเหลือ พึ่งพาอาศัยกัน ขายโดยเอากำไรไม่มาก ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่าย อยู่อย่างพอเพียง ไม่มีระบบ หรือกฎเกณฑ์ใดๆ ความเก่าแก่ของชุมชนตลาดเก่าห้องยังเป็นมนต์เสน่ห์อีกอย่างหนึ่งที่ดึงดูดผู้คนให้เข้ามาเยี่ยมชมวิถีการดำรงชีวิตของชาวไทยพวนต่างๆ เช่น เยี่ยมชมตลาดห้องแถวบ้านไม้โบราณที่มีความเก่าแก่กว่า 100 ปี เยี่ยมชมของเก่าโบราณบ้านมหาเจริญ (นาฬิกา ตะเกียง) เยี่ยมชมโรงสีเก่าที่ใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์ ละคร โฆษณา และสารคดี มาแล้วหลายมากมาย เช่น เรื่องลอดลายมังกร 7 ประจัญบาน แม่เบีย้ ดงดอกเหมย อยู่กับกิ่ง เป็นต้น และเยี่ยมชมหอคูโจร ซึ่งเป็นหอคอยรูปแบบสถาปัตยกรรมจีนโบราณ สร้างขึ้นสำหรับป้องกันโจร เนื่องจากในสมัยนั้น มีโจรผู้ร้ายชุกชุมมากในสุพรรณบุรี เมื่อขึ้นไปถึงบนสุด จะมองเห็นทิวทัศน์ได้ไกลไม่ว่าทางบกหรือทางน้ำ ตลอดจนถึงพื้นที่โดยรอบของตลาดเก่าห้องได้ทั้งหมด นอกจากนี้ตลาดเก่าห้องยังมีงานประจำปีไหว้ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองตลาดเก่าห้อง (งานจิว) และศาลเจ้าแม่ทับทิม ซึ่งเป็นที่เคารพสักการะของบุคคลทั่วไป จึงทำให้ทุกวันนี้ตลาดเก่าห้องได้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมไทยพวนที่กำลังจะสูญหาย และบุคคลรุ่นหลังไม่ให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วมเพื่อสืบทอดวัฒนธรรมแบบวิถีชีวิต จึงทำให้น่าศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมถึงวิถีชีวิตของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ในด้านข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชาวไทยพวน การใช้ภาษา อาหาร ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวไทยพวน อีกทั้งความเป็นไปได้ในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกลุ่มไทยพวนชุมชนตลาดเก่าห้อง เพื่อเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ดำเนินไปในทิศทางที่ยั่งยืน และให้นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ

ประชาชนในพื้นที่ และผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจถึงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เพื่อหาแนวทางการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมให้ครอบคลุมทุกด้านและมีความยั่งยืน อีกทั้งเพื่อให้อนุชนรุ่นหลังได้ปฏิบัติสืบต่อกันอย่างรู้คุณค่า ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมในปัจจุบัน

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี จำกัดขอบเขตอยู่ที่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมไทยพวน ได้แก่ ด้านข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของชาวไทยพวน ภาษา อาหาร ขนบธรรมเนียมประเพณี แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3.2 ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.3.3 ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ประชากรชาวไทยพวนซึ่งเป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับเรื่องที่วิจัยและวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก ได้แก่

1. ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล
2. เจ้าของตลาด
3. ผู้ค้าขายในชุมชนตลาดเก่าห้อง

1.4 ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ อาจมีข้อมูลเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้องไม้ครบถ้วนและครอบคลุมในวิถีแบบดั้งเดิมทั้งหมด เนื่องจากสภาพทางวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนการผสมผสานกลมกลืนระหว่างความหลากหลายทางวัฒนธรรมซึ่งกันและกันของไทย ไทยพวน หรืออื่นที่ดี ประกอบกับการที่คนรุ่นใหม่ของกลุ่มไทยพวนในชุมชนตลาดเก่าห้องสมัยนี้ ได้มีการใช้ชีวิตในสังคมเมือง และมีความทันสมัยมากขึ้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงวิถีชีวิต วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
2. ทำให้ทราบถึงสภาพการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อให้ข้อเสนอแนะด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมต่อกลุ่มไทยพวน ชุมชนตลาดเก่าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การเดินทางเพื่อศึกษา เรียนรู้ สัมผัสวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี พิธีกรรมของชาวบ้านในด้านต่าง ๆ อย่างลึกซึ้ง โดยมุ่งเน้นไปทางด้านประวัติศาสตร์ วิถีชุมชน ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต การทำมาหากินของชาวบ้านชุมชนตลาดเก่าห้อง โดยไม่สร้างผลกระทบต่อวัฒนธรรมของคนในชุมชน

การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ความร่วมมือ และประสานงานกับหน่วยงานภายนอกช่วยกันดูแลทั้งทางด้านวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี มรดกทางวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

ศักยภาพและการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง ชีตความสามารถของชาวบ้านชุมชนตลาดเก่าห้อง ที่ใช้ภูมิปัญญาของตนเอง โดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและผู้ใหญ่บ้านที่ให้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและประสานงานกับหน่วยงานภายนอกช่วยกันดูแลทั้งทางด้านวิถีชีวิต ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี มรดกทางวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

ทรัพยากรท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชนตลาดเก่า ห้าง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ให้ความสำคัญต่อวิถีชีวิต มรดกวัฒนธรรม ศิลปะ อดุสาหกรรม พื้นบ้าน และกิจกรรมนันทนาการของชุมชนกลุ่มไทยพวนในท้องถิ่น แหล่ง ประวัติศาสตร์ ศิลปะ มหกรรม และงานแสดงสินค้าหัตถกรรม พิพิธภัณฑท์ทุกประเภท ศิลปะการแสดงและทัศนศิลป์ นักท่องเที่ยว

ชาวไทยพวน หมายถึง ประชาชน หรือบุคคลที่เข้าไปเก็บข้อมูลวิจัยนี้ ได้แก่ พนักงาน ฝ่ายบริหาร พนักงานฝ่ายสภาท้องถิ่น พนักงานเทศบาล เจ้าของตลาด และผู้ค้าขายในชุมชนตลาด เก้าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

วัฒนธรรมไทยพวน หมายถึง กิจกรรมที่แสดงออกและมีการสืบทอดของชาวไทยพวน ชุมชนตลาดเก้าห้องในด้านขนบธรรมเนียมประเพณีทางศาสนา ภาษา และอาหาร

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน กรณีศึกษาชุมชนตลาดเก้าห้อง อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ จึงเลือกเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญหรือผู้รู้ของชุมชน (Key Informants) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) และใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน โดย แบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่ 1 แบบสัมภาษณ์ฝ่ายบริหาร ฝ่ายสมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล เจ้าของตลาด และชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ค้าขายในตลาดเก้าห้อง ใช้เก็บข้อมูลดังต่อไปนี้

ข้อมูลพื้นฐานด้านวิถีการดำรงชีวิตของชาวไทยพวน

สภาพการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และสถานการณ์ในปัจจุบัน

ลักษณะการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน ได้แก่ ปัจจัย สนับสนุน ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหาและอุปสรรคของการเป็นแหล่ง ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ทัศนคติของชุมชนที่มีต่อภาครัฐ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ จัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของกลุ่มไทยพวน

2. แบบสังเกต ใช้เก็บข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม, วิถีชีวิต วัฒนธรรม เช่น ภาษา อาหาร ขนบธรรมเนียมประเพณี